

Oponentský posudek na bakalářskou práci Katrin Laubensteinové

Záškoláctví u dětí na 2. stupni ZŠ – příčiny, průběh, intervence

Předložená práce pojednává převážně teoreticky téma, které v české odborné literatuře nenachází mnoho prostoru pro samostatné rozpracování a bývá uváděno spíše jako součást sociálně patologických jevů u dětí. Autorka si klade za cíl souhrnně popsat tento fenomén, jeho příčiny, průběh a intervenci, a tento cíl naplňuje, když v textu nechává promlouvat některé odborníky z oborů pedagogiky, psychologie a sociální práce. Citace autorů vhodně parafrázuje, místy je nechává polemizovat a sama vstupuje se svým hodnocením či názorem. Obohacení tématu nabízí krátký exkurz do Německa a příklad dobré praxe, když popisuje projekt, který na pěti německých školách snížil počet záškoláků. Mám za to, že důkladnější rozpracování tohoto a podobných projektů a jejich vyčerpání mohlo být obohacením práce, která takto zůstává jednoduše popisná a téma – ani s připojením dvou kazuistik – nerozvíjí a neposouvá.

Text má logickou strukturu a dobré grafické zpracování. Jazyk práce je srozumitelný, přiměřený účelu, gramaticky i stylisticky správný, s malou mírou překlepů. Volba informačních zdrojů je pro účely bc. práce dostačující, oceňuji překlady a parafráze z elektronických zdrojů v německém jazyce. Kapitola 4.4 nemá uveden odkaz na citační zdroj.

Celkově je záškoláctví pojednáno se silně patologizujícím akcentem, což asi není vinou autorky, spíše to ilustruje diskurs, v němž jsou psané zvolené zdroje. Nikde nenacházíme pohled na záškoláctví jako na způsob řešení problému dítěte (sice sociálně nežádoucí, ale přece jen odůvodněný). Vysvětlení nacházíme jen v pojmech problém, patologický jev, porucha osobnosti. Doporučila bych inspiraci v konstruktivistických přístupech. V práci mi také chybí rozlišení mezi izolovanými jednorázovými absencemi (jejich příčiny, průběh, intervence) a pravidelným či dlouhodobým záškoláctvím. Takové rozlišení by např. zpochybnilo tvrzení, že záškoláctví „v každém případě ovlivňuje školní prospěch žáka“ (str. 12). O tomto bodě můžeme diskutovat u obhajoby.

Jako jednu z příčin uvádí autorka školní nezralost, chybí však vysvětlení této nezralosti v kontextu druhého stupně, o který v textu jde (str. 17 – 18 a 21). Prosím o doplnění u obhajoby.

Zařazení dvou kazuistik mělo téma ilustrovat. Vzhledem k tomu, že se jedná o dva případy cca 15 let starého záškoláctví, práci příliš nerozvíjí a mohly být zařazeny spíše v příloze. Příhodnější by však pro účely bakalářské práce bylo zvolit kazuistiky současnější, získat jich také třeba větší množství pro zachycení pestrosti příčin i důsledků, případně se mohla autorka obrátit na školy a popsat jejich metodiku řešení záškoláctví, hledat třeba příklad dobré praxe i u nás.

V zásadě je práce pěkná, jen skromně pojatá, **doporučuji** ji k obhajobě a navrhuji hodnocení **C – dobře**.

U obhajoby může autorka mj. také uvést, čím by mohla rozpoutat diskusi, o kterou jí jde, jak uvádí v úvodu práce.